

Författningssamling

Dokumenttyp Strategi	Beslutsinstans Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2019-03-28	§ 52
Dokumentansvarig Säkerhetssamordnare, Höglandets räddningstjänstförbund			
Gäller för Nässjö kommun		Senast reviderad 2020-12-10, § 205	

Strategi för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism

Bakgrund

Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism har uppmanat samtliga kommuner i Sverige att ta fram lokala handlingsplaner för att främja demokratin mot våldsbejakande extremism. Ansvaret för det nationella arbetet mot våldsbejakande extremism övergick från Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism till Brottsförebyggande rådet (BRÅ) och deras Center mot våldsbejakande extremism (CVE) den 1 januari 2018.

Det första steget för att ta fram en effektiv handlingsplan mot våldsbejakande extremism var att ta fram en övergripande strategi som anger Nässjö kommuns inriktning i arbetet att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Strategin, som nu har reviderats, ska beslutas och antas av kommunfullmäktige innan arbetet med en handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism kan påbörjas. Den övergripande strategi som har reviderats i och med detta dokument kommer gälla från den 1 december 2020 till den 31 december 2023, för att matcha perioden som handlingsprogrammet för skydd och säkerhet har.

Våldsbejakande extremism är ett fenomen som ställer krav på kommuner att värna demokratin i samhället för att därigenom förebygga att individer ansluter sig till våldsbejakande miljöer. Det finns också ett behov för kommunen att ha strategier och arbetsprocesser för att kunna ta hand om de individer och grupper som planerar att använda våld för att driva igenom antidemokratiska ideologier.

Våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremism innebär kortfattat ett *förespråkande av hot eller våld för att förändra statskicket*. I Sverige talas det om tre miljöer där ett sådant beteende kan förekomma; den vänsterextremistiska autonoma miljön, högerextremistiska vit makt-

miljön och den islamistiska extremistiska miljön. Inom samtliga dessa miljöer finns personer som verkar mot det demokratiska systemets grundläggande funktioner på olika sätt. Gemensamt för de tre miljöerna är att de *underkänner demokratin och använder odemokratiska medel i det de uppfattar som kampen för idealsambället*. Personerna som verkar i dessa miljöer har en påtagligt svart-vit världsbild med ett ”vi mot dem”-tänk. Nässjö kommuns strategi för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism utgår ifrån regeringens definition av våldsbejakande extremism och de olika miljöerna. Regeringens definition är fastställd i skrivelsen ”Våldsbejakande extremism i Sverige – nuläge och tendenser, Ds 2014:4”.

Syfte

Nässjö kommuns syfte med att ha en strategi för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism är att kunna förebygga att våldsbejakande extremistiska rörelser får fäste i kommunen samt kunna agera demokratiframjande i specifika situationer. Syftet är även att förhindra redan radikaliserade individer att begå ideologiskt motiverade våldshandlingar.

Denna strategi beskriver kommunens strategiska inriktningar och arbetsprocesser för att förebygga våldsbejakande extremism. Enligt den samlade erfarenheten och rekommendationer från regeringen görs detta förebyggande arbete bäst genom demokratiframjande insatser.

Målbild

Nässjö kommuns mål med arbetet för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism är att främja de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska sambället bygger på. Kommunen ska sträva för ett lokalsambälle där åsikter förblir fria att uttrycka utan rädsla för hotfulla eller våldsamma angrepp. Därför ska Nässjö kommun arbeta för att motverka våldsamma och våldsbejakande ideologier som stör den demokratiska ordningen. Kommunen ska för att uppnå målbilden;

- Upprätta och regelbundet uppdatera en lägesbild över våldsbejakande ideologier som utövas i kommunen.
- Planera för och arbeta med de problem som framkommer i lägesbilden.
- Planera inför och förebygga problem och incidenter som eventuellt kan uppstå.

Mottagare/Målgrupp

Nässjö kommuns uppdrag och prioritering är att förebygga att personer radikaliserar och går över gränsen till våldsbejakande extremism. Kommunens förebyggande-, förhindrande- och demokratiframjande åtgärder bör riktas främst mot barn och unga. Vid behov av riktade insatser fokuserar dessa mot specifika problem eller unga i riskgrupper. Då en person gått över gränsen till kriminalitet och brottslig verksamhet är det polisen som ansvarar för brottsbekämpningen.

Styrning, ansvar och organisation

Arbetet mot våldsbejakande extremism är fördelat på olika parter. Nedan följer en beskrivning och ansvarsfördelning mellan de inblandade.

Aktör	Roll
Kommunfullmäktige	Fastställer den huvudsakliga inriktningen av arbetet genom att anta strategin. Mottagare av årlig uppföljning av arbetet genom trygghetsbokslutet.
Kommunstyrelsen	Styrgrupp för arbetet mot våldsbejakande extremism.
Referensgrupp¹	Referensgruppen för arbetet mot våldsbejakande extremism deltar i remissrundor av framtagna dokument och förslag på åtgärder. Referensgruppen godkänner/sätter samman en arbetsgrupp.
Arbetsgrupp mot våldsbejakande extremism	Gruppen arbetar praktiskt mot våldsbejakande extremism. Det praktiska arbetet består i att tillsammans skriva och följa upp en handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism samt genomföra de åtgärder som presenteras i handlingsplanen. Avrapportering sker kontinuerligt till referensgruppen. Beslut i arbetet samt rapportering av uppnådda resultat sker till kommunstyrelsen.
Lokal kontaktperson mot våldsbejakande extremism	Tar emot tips och oro från lokalbefolkningen relaterat till våldsbejakande extremism samt leder olika aktörer eller utsatta till rätt plats och/eller insats vid behov.

Strategiska inriktningar

Följande strategiska inriktningar ska vägleda Nässjö kommuns arbete mot våldsbejakande extremism.

	Inriktning
1	Arbetet mot våldsbejakande extremism ska baseras på vetenskaplig grund, erfarenheter från andra aktörer och nya forskningsrön.
2	En lägesbild över våldsbejakande extremism inom Nässjö kommun ska upprätthållas kontinuerligt och som minimum uppdateras en gång om året.
3	Utifrån aktuell lägesbild kan det uppstå behov av riktade insatser mot både enskilda individer, grupperingar eller hela samhället.
4	Den kontinuerliga lägesbilden ska alltid ligga till grund för gällande strategi och handlingsplan för att värna demokratin mot

¹ Referensgruppen fastställs i samband med pågående översyn av arbetsgrupper.

	våldsbejakande extremism. Strategi och handlingsplaner revideras när lägesbilden förändras.
5	En handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism ska produceras i enlighet med denna strategi. Handlingsplanen ska gälla för en mandatperiod och följas upp en gång per år. Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism ska i den grad det är möjligt, följa de mandatperioder och uppföljningar som ”Handlingsprogrammet för skydd och säkerhet” gör.
6	Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism ska innefatta åtgärder av följande karaktärer: a) Demokratiframjande b) Förebyggande av våldsbejakande extremism c) Förhindrande av våldsbejakande extremism.
7	Handlingsplanens åtgärder bör formuleras så att dessa främjar samverkan internt inom kommunens organisation och externt med andra organisationer.

Arbetsprocess enligt strategiska inriktningar

De strategiska inriktningarna fungerar som anvisningar för framtagandet av lägesbild samt av handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Inriktningarna ska anpassas efter de förutsättningar som varje lägesbild ger. Utifrån dessa ska en handlingsplan tas fram för varje mandatperiod/varje gång handlingsprogrammet för skydd och säkerhet tas fram/uppdateras.

- Varje handlingsplan ska ha angivna mål och åtgärder att genomföra under mandatperioden.
- Varje åtgärd ska kunna härledas till ett av målen i gällande handlingsplan. Varje åtgärd ska vara av en av följande typer:
 - *”ska genomföras”*: Varje åtgärd formulerade med ”ska” måste genomföras under mandatperioden.
 - *”bör genomföras”*: Varje åtgärd formulerade med ”bör” genomförs i möjligaste mån.
- Varje åtgärd ska tilldelas en ansvarig person vars uppgift är att se till att åtgärden genomförs och utvärderas under mandatperioden.

Uppföljning av arbetsprocess

Uppföljning av strategin behöver inte planläggas vidare eftersom den ska uppdateras varje gång nya uppgifter uppkommer i den aktuella lägesbilden. Handlingsplanen för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism som tas fram i enlighet med aktuellt dokument ska följas upp minst en gång om året under den period som handlingsplanen är gällande. Uppföljningen genomförs av arbetsgruppen som producerat handlingsplanen. Vid varje mandatperiods slut ska handlingsplanen mot våldsbejakande extremism utvärderas med fokus på följande frågeställningar:

- Följde handlingsplanen och dess arbete de strategiska inriktningar som presenterats i denna strategi?
- Uppnådde handlingsplanens åtgärder önskad effekt på uppsatta mål och hur stor påverkan uppnåddes?

Utvärderingen ska även reflektera över vilken effekt åtgärderna kunnat ha samt vilka andra händelser/trender i samhället, under samma period, som möjligtvis haft en positiv eller negativ påverkan på uppsatta mål.

Revidering

Lägesbilden som ligger till grund för strategin bör uppdateras minst en gång om året. I samband med denna uppdatering ska även aktuell strategi och eventuell handlingsplan revideras i de fall när lägesbilden förändrats. Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism revideras inför varje ny mandatperiod om inget annat angetts i handlingsplanen. Aktuell strategi bör även revideras vid behov i samband med revidering av handlingsplan mot våldsbejakande extremism inför varje ny mandatperiod.

Vid händelse

Aktuell strategi behandlar enbart det förebyggande arbetet för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Vid en händelse, beroende på omfattning, agerar sedvanliga strukturer för polisiär hantering och kommunal krisledning.

Gällande tidsperiod

Aktuell strategi gäller från 1 december 2020 till och med 31 december 2023.